

BELEŽKA:

VPLIV NOVOSTI V VZGOJI

Kako in kdaj uvajati novosti med tečajnike? Kakšen je vpliv zgleda na tečajnika? Kako predstaviti NOVO opremo, da ne izzove prepričanja, da je to edino dobro in pravilno? Ločiti novost v opremi od uvajanja teh novosti v opremi v doktrino, torej v splošno uporabo.

PODROČJA: oprema, izvajanje dejavnosti, pojmovanje dejavnosti

OPREMA:

- pomožne vrvice – trakovi

Včasih kompleti narejeni iz pom. vrvice. Razvezana je služila se za kaj drugega. Danes je trak zašit.

Vozli, ki jih poznamo in najpogosteje uporabljamo so prirejeni trakovom razen **bičevega vozla**, ki je zelo pomemben. Torej cisto vseh manevrov le ne moremo nadomestiti. Trakovi so sicer vse ožji a verjetno nikoli ne bodo nadomestili vrvice. (švicarski škripec)

- **vrvi (dolžina, debelina, namen uporabe....)**

Predvsem dolžina vrvi se je v zadnjih 15 letih izredno spreminjala. Od 30m pa do 70m. dvojna, polovična, enojna.... nič posebnega. Celo dobrodošlo! Da, za nekoga, ki točno ve zakaj uporabiti kakšno vrv in kje. Najslabše je slišati, čitati o nečem, v šoli pa slišati in videti nekaj povsem drugega, nasprotnega. Npr: v knjigi, ki jasno zaostaja za dejanskim stanjem in novostmi je se vse prirejeno 40m ali redko 50m vrvem debeline 10 ali celo 11,5mm, v praksi v sedanjem času pa učimo in v resnici uporabljamo 9-10mm vrvi dolžine 60 ali 70m.

- raztežaji, spusti, uporaba opreme v smislu drsenja vrvi (osmica, desonder, grigri, reverso, reversino, ploščica)

- **plezalni pas**

Sistem spusta z samovarovanjem je prirejen za dvodelni plez. pas. ali natančno naštudirati in naučiti kako se to izvaja z enodelnim pasom ali pa dosledno vztrajati pri uporabi dvodelnega in tudi manevrov, ki sodijo zraven. (podatki MEDIIKAR so zavajajoči, uporabljena je bila statistika iz plezališč)

- **osmica – reverso, ploščica itd**

vsi pripomočki so OK, če smo jih vajeni in nam služijo. vendar so določeni manevri narejeni za določeno opremo, ki na drugi opremi ne deluje ali deluje slabo oz. nevarno. osmica-reverso/spust s ponesrečenim

- kako je potekalo uvajanje polbičevega vozla (poskušali smo zreducirati število različnih vozlov in hkrati poenostaviti izdelavo »sistemov«). Prej kita itd sedaj polbičev, polvozel in varovalni vozel povsod. Ker se je polbičev »prijel« je kaj kmalu nadomestil pripravo za spust kar se je izkazalo kot pogubno kar za nekaj ljudi.
- podobno je z osmico, ki se je tako »prijela« da je bilo težko ljudi prepričati, da je nevarna za varovanje, ker ravno v napačnem času zapira oz odpira (statično varuje prvega v navezi in dinamično reagira ob padcu drugega). (prototip prve osmice je izdelal Janez Krušic)
- spust po vrvi Dulfer/samovarovanje (pom. vrvica okrog pasu-najlonski vozel – plezalni pas/samovarovanje (mešanica dulferja in varovanje na plez.pas-uničevanje pezal.pasu)
- spust z dvema vponkama – dobrodošla novost a ob napačni uporabi oz. ob nepoznavanju možnih zapletov....

IZVAJANJE IN POJMOVAJE DEJAVNOSTI:

- klasičen alpinizem je se vedno sestavljen iz pristopa, vzpona, vrha in sestopa. danes pa se večino smeri spleza (velikokrat kar je zanimivega, zahtevnega...) in sestopi z spustom po vrvi. nič narobe. zopet smo pri opremi oz. opisu smeri. v starem vodniku je smer opisana se kot taka, da se bo sestop opravil po poti.
- v starejših smereh ni urejenih spustov. moderna oprema pa skoraj zanemarija kline, zabijanje, izbijanje, pravilna izbira počí itd. pride do situacije ko navezo ustavi napačna oz. nezadostna oprema za pasom. nepoznavanje uporabe in nameščanje klinov. skoraj neverjetno a resnično (paklenica-česka dinamična vrv, NSG-predolgi raztežaji)
- sestop po vrvi omogoča, da je oprema se vedno obešena na pasu. 2 nesreči zaradi zatikanja v dereze. če sestopamo klasično je oprema v nahrbtniku in sploh ne pomislimo in tudi nikjer ni opozorjeno, da to lahko predstavlja nevarnost in povzroči zaplet.

-nikoli v »sistemu« ne menjamo samo »priprave«!!! npr. namesto osmice reverso

-najslabše je, da pokažemo ali celo učimo neko novo stvar z novo opremo, ki je sicer enostavnejša, sistem narejen z manj opreme, morda celo bolj uporabno a ker se ni dodelana moramo imeti (tečajniki tudi) v glavi se nekaj časa oba sistema in »pravila«, ki veljajo zanj. torej izničimo težnjo s cim manj različnimi vozli in opreme, čim več preprostih in uporabnih sistemov.

-dokler nek sistem ni dokončno preverjen z novo opremo ga ne učimo kot »glavnega« ampak naj služi le kot spodbuda za razmišljanje in morebitna alternativa (stopnja zanka za plezal.pasom ali ne?)

-pri menjavi opreme v sistemu se vedno dogaja »seštevanje«. vponko z matico nadomestimo z vponko brez, le to z manjšo vponko itd. v glavi pa imamo sistem kot celoto, ki služi in je namenjen za taksne in taksne obremenitve. in ko pogledamo najšibkejši člen....

-učimo eno in preizkušeno, da smo prepričani, da tečajnik to obvlada in se bo v situaciji znašel. če pa obvlada več različnih variant pa to ni nič slabega, če le razume razliko!!!!

-najslabša je kombinacija »stare« in »nove opreme« (ne po starosti) uporabljene v starem ali novem sistemu!!! ali eno ali drugo!

-ob razlagah in učenju vedno imejmo v glavi, da učimo laike, ki nimajo izkušenj in prakse, ki bi jim olajšala izbiro in odločitev kaj je prav in kaj se bo po nekaj korakih izkazalo za napačno odločitev, ki bo imela za posledico komplikacijo in izgubo časa ali pa celo poškodbo.